

Aizgādības tiesību atjaunošanas termiņš

Ineta Lilinfelde

Rīgas Stradiņa universitāte, Tiesību zinātņu katedra, Latvija

Ievads. Ar 2006. gada 7. septembra Civilprocesa likuma grozījumiem likums papildināts ar 29-1. nodaļu – “Lietas kas izriet no aizgādības un saskarsmes tiesībām”. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 244-14. pantā noteikto, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums lietā, kas izriet no aizgādības vai saskarsmes tiesībām, mainās apstākļi, katra puse ir tiesīga iesniegt jaunu prasību tiesā vispārējā kārtībā. No minētā izriet, ka gadījumā, ja vecāks uzskata, ka ir zuduši iemesli, kuru dēļ viņam tika atņemtas bērna aizgādības tiesības, viņam ir tiesības vērsties tiesā ar attiecīgu prasības pieteikumu aizgādības tiesību atjaunošanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Šī pētījuma mērķis ir noteikt termiņu, kādā puses ir tiesīgas iesniegt tiesā jaunu prasību par aizgādības tiesību atjaunošanu.

Rezultāti. Bāriņtiesu likuma 18. panta 6. punktā ir noteikts, ka bāriņtiesa, aizstāvot bērna personiskās intereses attiecībā ar vecākiem, aizbildņiem un citām personām veic citus normatīvajos aktos noteiktos bērna personisko interešu aizsardzības pasākumus, savukārt Bērnu tiesību aizsardzības likuma 26. panta pirmajā daļā noteikts, ka katram bērnam ir neatņemamas tiesības uzaugt ģimenē. Ievērojot minēto, bāriņtiesa, vadoties no bērna vislabāko interešu nodrošināšanas apsvēruma, atsevišķos gadījumos savas kompetences ietvaros arī var lemt par prasības iesniegšanu tiesā aizgādības tiesību atjaunošanai vecākam.

Savukārt likums nenosaka, pēc cik ilga laika katra no pusēm ir tiesīga iesniegt tiesā jaunu no aizgādības un saskarsmes tiesībām izrietošu prasību, taču tādā prasībā ir jābūt pamatojumam, kas mainījies laika gaitā, proti, vecāki sadarbojušies ar pašvaldības iestādi, saņēmuši nepieciešamo palīdzību un pakalpojumus, veikuši visas nepieciešamās darbības, kuras būtu par pamatojumu, lai viņiem tiktu atjaunotas aizgādības tiesības.

Secinājumi. Civilprocesa likuma 244-14. pantā būtu jāiekļauj termiņš, cik ilgā laikā katra no pusēm ir tiesīga iesniegt tiesā jaunu prasību par aizgādības tiesību atjaunošanu, jo pēc aizgādības tiesību atņemšanas bērns skaitās juridiski brīvs, pastāv iespēja, ka kāds viņu adoptēs un līdz ar to viņš varēs uzaugt ģimeniskā vidē. Autore domā, ka termiņam aprūpes tiesību atjaunošanas gadījumos jābūt līdz vienam gadam, jo, ja šajā laika posmā vecāki nebūs izmantojuši iespēju, tas liecinās, ka viņiem bērna liktenis ir vienaldzīgs.